

Verslag marktconsultatie laboratoriumanalyses

Waterschap Hunze en Aa's

Datum : 16 juli 2015

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Verslag	4
1. Hoe denkt partij over gunning van een opdracht op basis van kwaliteit (EMVI).....	4
2. Hoe denkt de markt over het opsplitsen van de opdracht	5
3. Wat vindt partij van de huidige vorm van aanbesteden	6
4. Kent u voor dit specifieke laboratorium werkterrein andere vormen van aanbesteding?.....	7
5. Overig	8

Inleiding

Het waterschap heeft de afgelopen jaren laboratoriumanalyses in de markt gezet d.m.v. aanbestedingsprocedures. Het waterschap is hiertoe verplicht op grond van Europese en nationale wetgeving.

De keuze van het type aanbesteding: Europees, nationaal of meervoudig onderhands is afhankelijk van aard en omvang van de opdracht.

Daarnaast bepaalt het waterschap hoe de opdracht in de markt wordt gezet: op basis van laagste prijs of Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI). Ook hier is het waterschap gebonden aan regelgeving.

Het waterschap ervaart een zekere spanning tussen een efficiënte uitvraag en inschrijving en de uitgebreidheid van de procedure met o.a. veel kwaliteitseisen. Zij is daarbij op zoek naar het optimum tussen voldoende informatie en zekerheid over de juiste keus en beperking van de uitvraag tot de juiste items.

Het waterschap heeft, mede op basis van de ervaring van de afgelopen jaren, behoefte om met de markt over de wijze van aanbesteden in gesprek te gaan.

Deze Marktconsultatie vormt hierbij een belangrijke stap. Er zijn 10 aanmeldingen geweest voor de marktconsultatie. Uiteindelijk waren er 6 partijen die op gesprek wilden komen.

In week 28 zijn individuele gesprekken gevoerd met diverse marktpartijen. Het waterschap heeft er voor gekozen om één verslag te maken van alle gesprekken. Het is geen woordelijk verslag en ook niet uitputtend. U leest eerst de vraag en daarna in willekeurige volgorde de reacties die zijn gegeven. Het verslag is anoniem.

Verslag

1. Hoe denkt partij over gunning van een opdracht op basis van kwaliteit (EMVI)

De vraag is wat de markt vindt van de wijze waarop het waterschap de afgelopen jaren de aanbestedingen in de markt heeft gezet.

Reactie
Partij geeft aan dat voor hen kwaliteit boven prijs gaat. Zij is voorstander van opgaaf prestatiekenmerken per matrix (drinkwater, afvalwater en oppervlaktewater). Per matrix zullen deze immers sterk verschillen.
Reactie
Partij is van mening dat de prijs-kwaliteitverhouding er zeker in moet blijven; de vraag is echter hoe je de prestatiekenmerken (meetonzekerheid) volgens NEN bepaalt (bijv in welke matrix). Daar zijn meerdere methodes voor, zoals de MTF-waarde (Maximaal Toelaatbare Fout). Bij het vaststellen van de meetonzekerheid is niet duidelijk waarop dit gebaseerd wordt; het kan per laboratorium verschillen. De MTF-waarde is volgens partij rechtlijner in de benadering dan de methode van meetonzekerheid.
Reactie
Partij vindt EMVI de enige juiste wijze voor uitvraag. Prijs alleen is niet juist.
Reactie
EMVI verhouding is 50% prijs om 50% kwaliteit. Zien graag de kwaliteitsfactor hoger t.o.v. prijs. Beoordeling van de wensen geeft matige bijdrage aan eindscore.
Reactie
Partij vindt dit een goede wijze van aanbesteden: niet alleen naar prijs maar zeker ook naar kwaliteit kijken. Ook bij eigen uitbesteding wordt naar de prijs/kwaliteit verhouding gekeken. De markt in de volle breedte benaderen heeft voordelen; elke vier jaar de kans om te bekijken hoe andere partijen met een dergelijke aanbesteding omgaan. Advies om qua kwaliteit ook te kijken naar de ncf's en ringonderzoeken. Daarnaast ook kijken naar systematiek en verrichtingen, ervan uitgaande dat elk laboratorium op dezelfde wijze beoordeeld wordt; een audit is ook een optie. Kwaliteit is voor partij het belangrijkste; zij wil het goede aan de orde hebben. Een reële prijs hoort daar uiteraard bij.
Reactie
Partij vindt EMVI een mooie constructie, echter in de praktijk blijkt het toch om de prijs te gaan. Voor gewasbeschermingsmiddelen is nog geen normvoorschrift en dit is het grootste gedeelte van het pakket. Kwaliteit moet zich in de praktijk bewijzen, aldus partij; dit is op papier moeilijk te onderscheiden. Marktonderzoek doen met eigen monsters in plaats van een dergelijke aanbesteding zou een andere vorm kunnen zijn. Ook scores van ringonderzoeken betrekken. Detectiegrenzen, hoe stel je die vast?

2. Hoe denkt de markt over het opsplitsen van de opdracht

Het waterschap heeft de vorige keer de opdracht gesplitst in 3 percelen. Is dit de meest handige opsplitsing of zijn er nog andere indelingen mogelijk.

Reactie
Partij geeft aan eens te zijn met opsplitsing in 2 of beter nog 3 percelen (ook KRW-analyses apart). Voor analyses die niet in eigen beheer uitgevoerd kunnen worden, zal samenwerking met een andere partij worden gezocht. Eventuele nieuwe componenten zullen in de ontwikkeling worden meegenomen. Tegenstrijdigheid zou dan echter kunnen zitten in de kwaliteit. Voor nieuwe middelen is opsplitsen van de opdracht/percelen een optie. KRW-parameters zijn vaak lastige stoffen waar veel extra werk voor gedaan zal moeten worden. WS: De hoeveelheid componenten bij analyses van gewasbeschermingsmiddelen verschilt per keer en per teelt en per middel. Het aantal spoedmonsters en -analyses n.a.v. calamiteiten is erg beperkt; gedacht kan worden aan enkele monsters per jaar.
Reactie
Partij vindt de verdeling in twee percelen het optimum. Partij merkt op dat analyses van bestrijdingsmiddelen en KRW-analyses overlap hebben. Het waterschap geeft aan dat opsplitsing in meerdere percelen aan meer partijen kans kan bieden om in te schrijven.
Reactie
Perceel opdeling is goed idee. Wees als waterschap niet bang om met meer dan één laboratorium te werken. Partij spreekt voorkeur uit voor meerdere labs. Dit zorgt voor vergelijking/concurrentie. Monsterneming gebeurt door WS zelf. Partij vindt dat logisch.
Reactie
Vorige keer 3 percelen. Voorkeur organische en anorganische analyses en dat uit elkaar halen. BM zijn heel speciaal en dus apart doen. KRW zou gecombineerd kunnen worden. Twee percelen zou voorkeur hebben: 1 afwater 1 BM + KRW Samenstelling pakketten: Partij kan pakketten samenstellen. Kwaliteit alleen RvA-erkenning is matig. Van belang om specifiek op verrichting (individuele BM) uit te vragen. Partij is voorstander van toepassen additie methode met gelabelde verbindingen in de gevraagde matrix. Komt kwaliteit ten goede.
Reactie
Partij vindt deelpercelen handig en stelt knip voor op basis van matrix. Dat zou dan oppervlaktewater en afvalwater worden.
Reactie
Partij denkt dat opsplitsing in 2 percelen goed is. Daarbij zouden verschillende scores gehanteerd moeten worden. Bij de macro's (meer standaardwerk) meer accent op prijs (bijv 70%) en bij organische micro's (GBM) meer accent op kwaliteit (bijv. 70%).

3. Wat vindt partij van de huidige vorm van aanbesteden

Het waterschap ziet in dat het document van de vorige keer behoorlijk uitgebreid was en dat er veel zaken werden uitgevraagd.

Reactie
Partij mist vragen over de aanpak van de metingen; ook vragen over de eerstelijnscontroles in de matrix kunnen toegevoegd worden. Ten aanzien van de prijs in relatie tot de afnamevolume geeft partij aan dat de meetserie de grootste kostenpost is. De winst kan zitten in concessies in de doorlooptijden (de bewaartermijn is hierbij wel essentieel; de houdbaarheid volgens de NEN-norm moet gegarandeerd kunnen worden). Het WS hanteert een levertijd van twee weken. Partij is geen voorstander van staffelkorting; dit kan ook via alleen een scherpe prijs.
Reactie
Partij ervaart eerdere uitvraag als heel compleet. Duidelijk wat verwacht wordt. Gunning: bij functionaliteit werd automatisering gemist. Hoe dat is geregeld? Bijvoorbeeld: Rapportage terughalen, inzage over voortgang binnen lab. Hoe om te gaan met vragen over analyse. Format van lab om in te lezen in eigen systeem. Als aanvulling op document kun je nog denken aan vragen over ondersteuning, bereikbaarheid en kwartaaloverleg. Partij bekruipt het gevoel van hoog afbreukrisico. Hoe meer er gevraagd wordt, hoe groter de kans dat er iets vergeten wordt en inschrijver buiten de boot valt. Ander uiterste is om kwaliteitscriteria weg te laten, want je weet niet wat je koopt (bijv. uitvoering door stagiaires). Tarieven uitvraag is omslachtig. Voorstel om staffelkortingen weg te laten (of geef aan waar korting over gegeven wordt), één prijs per analyse. Totale omzet aangeven en daar korting op geven. Moeilijk om prestatiekenmerken helemaal weg te laten. Geen omschrijving biedt uitweg en geeft achteraf discussie. Suggestie om RO's uit te zetten.
Reactie
Het document geeft veel papierwerk en hoe groot is de kans dat partij het krijgt? Voorkeur voor eenvoudiger opzet. Bijvoorbeeld één algemeen document en daarnaast per perceel één specifiek document.
Reactie
Partij vindt deze wijze van aanbesteden veel werk voor beide partijen; er zitten ook een aantal dubbelingen in het document. Waterschap wil het document wel eenvoudiger maken, om het minder complex te maken voor de markt. Partij heeft niet direct een oplossing om het minder complex te maken. Suggestie: "speling" in de rapportagenorm. Geef de normwaarde en vraag of daaraan ja/nee kan worden voldaan. Indien "nee" geef dan aan wat haalbaar is. Teelten blijven vrijwel hetzelfde maar gewasbeschermingsmiddelen willen nog wel eens wisselend zijn. Dit leidt tot verschuiving in vraag van opdrachtgevers. Suggestie om in het aanbestedingsdocument de vraag op te nemen hoe partij omgaat met nieuwe componenten en op welke wijze men tot prijsstelling komt.
Reactie
Partij vindt de kwaliteit van het document op een aantal punten te verbeteren. De tabellen op pagina 60 vindt partij onnodig complex. Partij adviseert de staffelkorting niet op te nemen in het aanbestedingsdocument; met serie grootte samenhangende investeringen zijn voor de aannemende partij en hoeven niet in een andere prijs verwerkt te worden. Neem geen kortingen op waarop partijen niet worden beoordeeld; zijn voor aanbesteding niet van belang. De omzethistorie op pagina 48 zal aangepast worden op het huidige werkaanbod. Hoe tarief en kwaliteit uitgevraagd worden is een complexe zaak, vindt partij. Hij weet dat in andere aanbestedingen dit meer algemeen wordt bekeken. Hij geeft de volgende suggesties: – Beoordeling van prestatiekenmerken (bijv rapportagegrenzen = RG) vindt nu plaats door

onderling te vergelijking. Overweging om deze absoluut (als normwaarde) uit te vragen en te beoordelen als voldoet/voldoet niet. Voor het waterschap speelt hierin het belang van langjarige monitoring en trendanalyse mee en het feit dat normen soms (ver) onder de RG liggen.

- Introduceer eigen kwaliteitscontroles door aanbieden van controlemonsters.
- Geef verplichting om resultaten Ringonderzoeken (RO's) te rapporteren evenals rapportage over afwijkingen (3Z) en ingezette acties (4O).

Dit motiveert de markt ook zich te verbeteren, een soort Benchmark.

Reactie

Voorkeur voor inschrijven beperken tot alleen de belangrijke zaken. Suggestie voor criteria onderzoeksmethode, rapportagegrens, meetonzekerheid. Scores ringonderzoeken laten zien, wellicht audits ook; audit door waterschap laten doen is uiteraard goed. Bij gunning: kennismaking, laboratorium bekijken, audit laten verrichten. Korting: bij prijsafsprake korting bedingen bij bepaalde omzet, zoals waterschap het nu voorstelt lijkt het dubbelop; geen staffelkorting in ieder geval.

4. Kent u voor dit specifieke laboratorium werkterrein andere vormen van aanbesteding?

Het waterschap heeft destijds gekozen voor de gekozen vorm van aanbesteden. Wellicht heeft de markt weleens andere varianten gezien. Zo ja welke.

Reactie

Partij kent ook de methode van eerst een kwaliteitselectie en dan een prijsselectie. Partij geeft het advies mee om te toetsen of waargemaakt wordt, wat beloofd wordt; zij denken hierbij aan een externe audit. Het WS wil middels LIMS-koppeling de opdrachten digitaal aanbieden en de resultaten ontvangen. Het WS kent één verzamelpunt en dat is het Eemland in Assen; hier zullen de monsters opgehaald moeten worden. Monsterverpakking aanleveren wil het WS door opdrachtnemer laten verzorgen.

Reactie

De prestatiekenmerken meer afstemmen op wat de markt zou kunnen, zou partij voorstander van zijn.
Idee is om het risico bij de markt neer te leggen. Het waterschap redeneert echter meer vanuit wat ze nodig heeft.
Partij vindt interactie in afhandeling van klachten aan te bevelen.
Over tarieven geeft partij aan dat zij voorstander is van één tarief, niet voor staffelkorting.
Partij adviseert een vast tarief gedurende de aanbestedingsperiode, en geen indexatie toe te passen. Voor Partij is continuïteit belangrijk en als ook het waterschap dit belangrijk acht, geeft zij een langere contractperiode dan 4 jaar in overweging (voorbeeld van 10 jaar en laatste 6 jaar met prijsindexatie).

Reactie

Internationaal gezien kan vergelijken van aanbiedingen lastig zijn.
Andere aanpak kan zijn om als opdrachtgever een vaste prijs per analyse en het uit te zetten volume aan te geven. Vraag vervolgens de markt om hun kortingspercentage. Gunning op basis van meeste korting. Methode is eenvoudig. Nadeel is dat de korting overal van af gaat met als gevolg dat bepaalde analyses verliesgevend worden.
Andere mogelijkheden:

- Online biedingen; gaat vaak op alleen prijs.
- Prijs per verpakking. Stop er maar in wat je wilt. Je betaalt de verpakking en daar zit analyse bij in.
- Markt oplossing laten bieden voor 'ons probleem': geeft zweem van subjectiviteit bij beoordeling.
- Mini audit. Brengen van bedrijfsbezoek kan als voorwaarde aan de gunning worden gekoppeld.
- Soort van 2 traps raket: na voorlopige gunning een audit doen of uitvoering analyses bijwonen

Reactie

Partij kent geen andere vormen. Deze vorm vraagt veel uitzoekwerk en geeft veel papier, maar is eigenlijk gangbaar. Partij is geen voorstander van verlenen van korting: Partij geeft voorkeur om zelf verpakkingen aan te leveren; krijg je daarover in ieder geval geen discussie. Desgevraagd geeft WS aan dat Passive Sampling geen deel uit zal maken van deze aanbestedingsronde..

Reactie

Geen ervaring met andere vormen, zowel op diensten als op apparatuur niet. Is duidelijk dat waterschap dit model hanteert om kwaliteit gegarandeerd te krijgen.

Reactie

Pleit ervoor om aanbesteding stapsgewijs te doen, niet direct bij indiening alle bewijsstukken in te hoeven dienen; bijvoorbeeld een lijst toevoegen waarop wordt verklaard dat gevraagde bewijsstukken in bezit zijn. Alleen bij gunning achteraf de gevraagde documenten aanleveren.

5. Overig

Het waterschap is voornemens de aanbesteding in september op de markt te zetten. Dit is onder voorbehoud.